

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro mezinárodní obchod

2010/0119(NLE)

17. 1. 2011

STANOVISKO

Výboru pro mezinárodní obchod

pro Výbor pro rozvoj

k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Dohody mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Jihoafrickou republikou na straně druhé, kterou se mění Dohoda o obchodu, rozvoji a spolupráci (10297/2010 – C7-0190/2010 – 2010/0119(NLE))

Navrhovatel: Niccolò Rinaldi

PA_LegAVC

STRUČNÉ ODŮVODNĚNÍ

Obchodní vztahy a rozvojová spolupráce mezi Jihoafrickou republikou a Evropskou unií se řídí Dohodou o obchodu, rozvoji a spolupráci (TDCA), která byla podepsána v říjnu 1999. TDCA byla částečně provedena v roce 2000 a v plném rozsahu pak v květnu 2004, dříve než byl založen Výbor pro mezinárodní obchod.

Původní TDCA s Jihoafrickou republikou proto spadala do působnosti výboru DEVE. Během předchozího volebního období byl DEVE příslušným výborem pro zprávy o dvou dodatkových protokolech vytvořených v důsledku přistoupení nových členských států.

TDCA je komplexní dohoda, která vytváří „oblast volného obchodu“. Zabývá se převážně pohybem zboží, ale obsahuje rovněž ustanovení, která se vztahují na služby a investice i jinou problematiku, jako je např. zadávání veřejných zakázek, politika hospodářské soutěže a duševní vlastnictví. Obchodní ustanovení jsou doplněna rozsáhlou částí týkající se rozvojové pomoci.

Cílem TDCA je zajistit Jihoafrické republice lepší přístup na trh EU a zajistit přístup EU na jihoafrický trh. Na konci přechodného období stanoveného v TDCA bude zhruba 95 % výrobků vyvážенých z Jihoafrické republiky do EU zcela liberalizováno a na většinu ostatních výrobků se uplatní výhodné celní preference na základě všeobecného systému preferencí.

Některé výrobky byly z TDCA vyjmuty a jiné byly liberalizovány pouze částečně, aby tak byla chráněna zranitelná odvětví obou stran. V případě EU jde především o zemědělské produkty a v případě Jihoafrické republiky v zásadě o výrobky průmyslové, zejména o některé výrobky určené pro motorová vozidla a některé textilní a oděvní výrobky.

Dohoda uvádí podrobný soupis pravidel týkajících se původu výrobků a obsahuje oboustrannou ochrannou doložku týkající se výrobků, které způsobují nebo by mohly způsobit vážnou újmu odvětvím druhé smluvní strany.

TDCA obsahuje ustanovení, která mají zabránit praktikám narušujícím hospodářskou soutěž, a uznává, že je třeba zajistit přiměřenou ochranu duševního vlastnictví. TDCA kromě toho zavádí úzkou spolupráci v mnoha oblastech souvisejících s obchodem, mezi něž patří např. celní orgány, volný pohyb služeb a kapitálu a harmonizace pravidel a norem.

Od vstupu TDCA v platnost obchod se zbožím mezi EU a Jihoafrickou republikou neustále sílí. EU je nevýznamnějším obchodním partnerem Jihoafrické republiky: v roce 2009 do EU směřovalo přibližně 34 % celkového vývozu Jihoafrické republiky a pocházelo z ní okolo 35 % celkového dovozu této země.

Bez ohledu na celosvětovou hospodářskou krizi v tomtéž roce činila hodnota vývozu Jihoafrické republiky do EU 14,96 miliard EUR a hodnota dovozu JAR z EU činila 16,1 miliardy EUR.

Součástí TDCA je ustanovení o přezkumu. V souladu s články 18 a 103 TDCA, které vyžadují přezkum dohody do pěti let od jejího vstupu v platnost, byl v roce 2004 proveden přezkum v polovině období. Strany dohody se poté rozhodly ustanovení dohody přepracovat.

Smíšená rada pro spolupráci stanovila v roce 2005 hlavní rysy budoucí revize TDCA zahrnující další liberalizaci obchodu, menší změny hlavy o rozvojové spolupráci, aktualizaci znění několika ustanovení o hospodářské spolupráci a spolupráci v dalších oblastech a doplnění nových ustanovení o takových otázkách jako terorismus, mezinárodní trestní soud, zbraně hromadného ničení, žoldnéři a ruční palné zbraně.

Změny se netýkají významných obchodních aspektů, neboť revize ustanovení, která se týkají obchodu a obchodních záležitostí, byla pozastavena do doby, než budou známy výsledky jednání o Dohodě o hospodářském partnerství.

Navrhovatel by rád vyzvedl význam vztahů Jihoafrické republiky a EU a rovněž by rád zdůraznil, že pokud by revidovaná TDCA nebyla ratifikována nebo pokud by byla ratifikace odložena, mělo by to na Jihoafrickou republiku významný dopad.

TDCA je totiž pro Jihoafrickou republiku velmi přínosná. Jihoafrická republika a EU zahájily v roce 2007 strategické partnerství, které je politickým plánem doplňujícím TDCA.

V různých odvětvích – např. ve vědě a technice – byla zavedena úspěšná vrcholná fóra pro spolupráci, v jejichž rámci se usiluje o vytvoření dalších fór i v jiných odvětvích, jako je celní spolupráce a vzdělávání.

Navrhovatel podporuje Jihoafrickou republiku při využívání tzv. pružných ustanovení obsažených v dohodě TRIPS, jako jsou např. povinné licence a mechanismus stanovený článkem 30 této dohody, což umožní zajišťování základních léků za dostupné ceny, a trvá na tom, že by EU neměla sjednávat ustanovení týkající se léčiv, která by přesahovala rámec dohody TRIPS a měla dopad na veřejné zdraví a přístup k lékům, např. ustanovení týkající se exkluzivity údajů, rozšíření patentové ochrany a omezení na základě povinných licencí.

EU je pro Jihoafrickou republiku významným strategickým a obchodním partnerem, s nímž probíhá asi třetina obchodu JAR. Jihoafrická republika je v současnosti jedním z pouhých devíti strategických partnerů EU (včetně Brazílie, Indie a Číny) a jedinou africkou zemí, která s EU dosud podepsala dohodu o strategickém partnerství.

Navrhovatel by rovněž rád zdůraznil, že revidované části TDCA neobsahují žádné sporné body, které by mohly být důvodem k odložení ratifikace.

Pokud by k ratifikaci nedošlo nebo pokud by byla na neurčitou dobu odložena, musela by se Jihoafrická republika vypořádat s různými náklady obětované příležitosti. Odložení ratifikace by mohlo narušit současnou spolupráci mezi Jihoafrickou republikou a EU, pokud by však k ratifikaci změny dohody nedošlo vůbec, mohlo by to znamenat, že nebude navázána potenciálně přínosnější a užší spolupráce obou partnerů.

Výbor pro mezinárodní obchod vyzývá Výbor pro rozvoj, jako příslušný výbor, aby navrhl Parlamentu vyslovit souhlas.

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	17.1.2011
Výsledek konečného hlasování	+: 22 -: 0 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	William (The Earl of) Dartmouth, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Christofer Fjellner, Bernd Lange, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Cristiana Muscardini, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Keith Taylor, Iuliu Winkler, Pablo Zalba Bidegain
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Josefa Andrés Barea, Francesca Balzani, Catherine Bearder, José Bové, Salvatore Iacolino, Syed Kamall, Jarosław Leszek Wałęsa
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Elie Hoarau, Marietje Schaake